

PARTICIPACIJA PRIPADNIKA MANJINSKIH NARODA U NIVOIMA ODLUČIVANJA

NVU „Građanski aktivizam“
Podgorica, 2020.

Sadržaj

Anketni listić	3
Uzorak i metodologija	6
Manjinski narodi u Parlamentu i političkom životu	7
Percepcija stanja u sredinama manjinskih naroda	10
Ključni problemi sredina u kojima žive manjinski narodi	11
Odgovornost za ključne probleme sredina u kojima žive manjinski narodi	12
Formula razvoja sredina u kojima žive manjinski narodi	13
Manjinski narodio kao rukovodioci	14
Premijer/Predsjednik iz redova manjinskih naroda.....	15
Građansko vs Nacionalno djelovanje	16
Percepcija o diskriminaciji.....	17
Civilni sektor i manjinski narodi.....	18
Zaključak.....	20

Anketni listić

1. Da li podržavate afirmativnu akciju u smislu predstavnika manjinskih naroda kroz političko udruživanje u Parlamentu?
 - a) Apsolutno
 - b) Nijesam sigurna/siguran
 - c) Ne podržavam (u slučaju ovog odgovora preći na pitanje 2)

2. Zbog kojeg razloga ne podržavate povlašćene uslove mandata iz kvote partija manjinskih naroda?
 - a) Instrument politika stranih država
 - b) Predefinisana naklonjenost određenim političkim subjektima bez obzira na njihovu politiku
 - c) Zaštita interesa/privilegija stranačkih elita bez obzira na interes naroda koji predstavljaju

3. Kako ocjenjujete rad političkih predstavnika manjinskih naroda u smislu deklariranih političkih ciljeva u dosadašnjem periodu?
 - a) Odlično jer su sačuvali i poboljšali položaj manjinskih naroda i sredina u kojima dominantno žive
 - b) Solidno ali se mnogo toga još mora učiniti
 - c) Nezadovoljavajuće ali su evidentni određeni pomaci
 - d) Izuzetno loše jer ne proizvode političke rezultate rezultate ni za državu ni za manjinske narode

4. Kako ocjenjujete stanje u sredinama u kojima žive manjinski narodi
 - a) Odlični na svim aspektima
 - b) Solidni
 - c) Loši
 - d) Izuzetno loši

5. Šta ocjenjujete kao ključne probleme sredina u kojima žive manjinski narodi
- a) Problem je isključivo ekonomske prirode
 - b) Migracije stanovništva
 - c) Generalno loš kvalitet života i nedostatak perspektive
6. Gdje vidite odgovornost za probleme sredina u kojima dominantno žive manjinski narodi
- a) Dominantno u političkim predstavnicima manjinskih naroda
 - b) Loš odnos države prema sredinama u kojima dominantno žive manjinski narodi
 - c) Opšta društvenu nezainteresovanost za ravnomjeran razvoj
7. Na koji način se prema Vašem gledanju može postići značajan zamah u razvoju sredina u kojima žive manjinski narodi a koje su percipirane kao nerazvijene?
- a) Adekvatnim angažmanom političkih predstavnika manjinskih naroda
 - b) Krupnim investicijama
 - c) Sistemskim pristupom politike, civilnog sektora, kooperacijom građana, promjenom paradigme razvoja Države
8. Da li bi blagonaklono gledali na rukovodeće lice koje pripada manjinskim narodima?
- a) Naravno ako je po zaslugama
 - b) Ne pravim razliku po tom pitanju
 - c) Ne gledam blagonaklono
9. Da li pripadnica/pripadnik manjinskih naroda može da bude premijer/predsjednik Crne Gore?
- a) Apsolutno
 - b) Mislim da društvo i politički sistem još nijesu sazreli za to
 - c) Mislim da ne može
10. Da li politički angažman manjinskih naroda kroz građanske partije/inicijative može da oslabi borbu za prava manjinskih naroda

- a) Apsolutno ne, u potpunosti podržavam angažman političkih predstavnika manjinskih naroda kroz građanske inicijative/partije
- b) Mislim da se predstavnici manjinskih naroda na najbolji način mogu organizovati kroz partije koje se usko bave pitanjima manjinskih naroda
- c) Nijesam sigurna/n

11. Da li percipirate pripadnike manjinskih naroda kao ugroženu kategoriju građana?

- a) Ne
- b) Da
- c) Donekle da, smatram da su pripadnice i pripadnici određenih naroda izloženi diskriminaciji

12. Kako ocjenjujete djelovanje civilnog sektora i nezavisnih aktivista u borbi za prava manjinskih naroda

- a) Smatram ih apsolutno neophodnim u borbi za prava manjinskih naroda i ravnomjeran razvoj
- b) Dobro, u skladu sa mogućnostima
- c) Loše ili skromno

13. Da li je potreban veći nivo civilnog aktivizma predstavnika manjinskih naroda u Crnoj Gori u cilju poboljšanja statusa manjinskih naroda i ravnomjernog razvoja?

- a) Apsolutno, vjerujem da bi se na kvalitetniji način izborili sa problemima od kolega u partijama
- b) Njihova participacija u nevladinom sektoru nije neophodna za navedene ciljeve
- c) Nisam sigurna/n

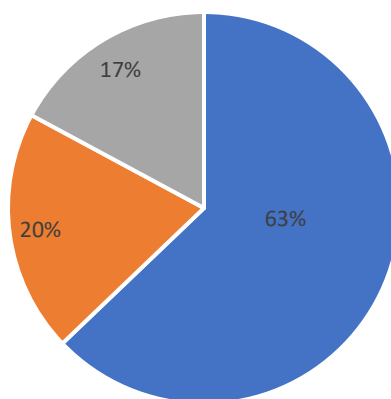
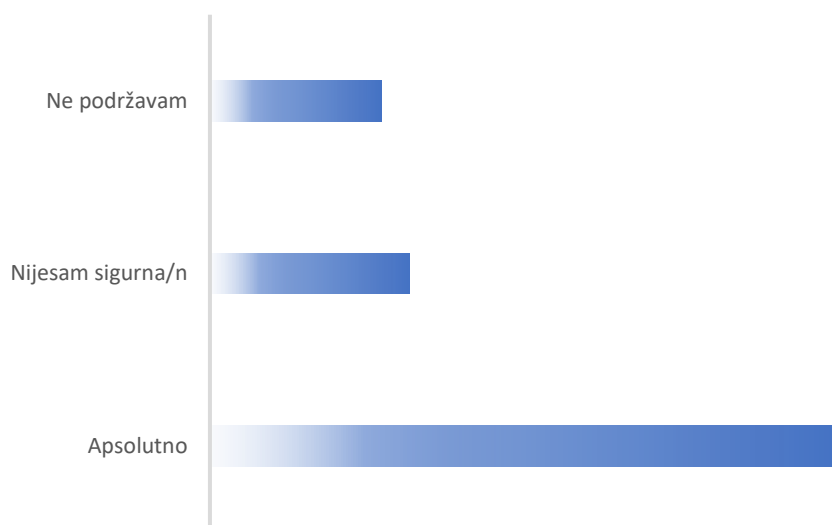
Uzorak i metodologija

Istraživanje je rađeno za interne potrebe NVU „Građanski aktivizam“ na uzorku od 450 lica starosti od 18 do 65 godina, od kojih 60% čine muškarci a 40% žene. Rađena je telefonska anketa od 14.12.2019. do 01.05.2020. godine.

Obuhvaćeni gradovi: Bar, Ulcinj, Budva, Herceg Novi, Podgorica, Nikšić Bijelo Polje, Berane, Rožaje.

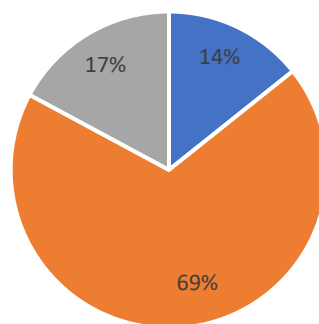
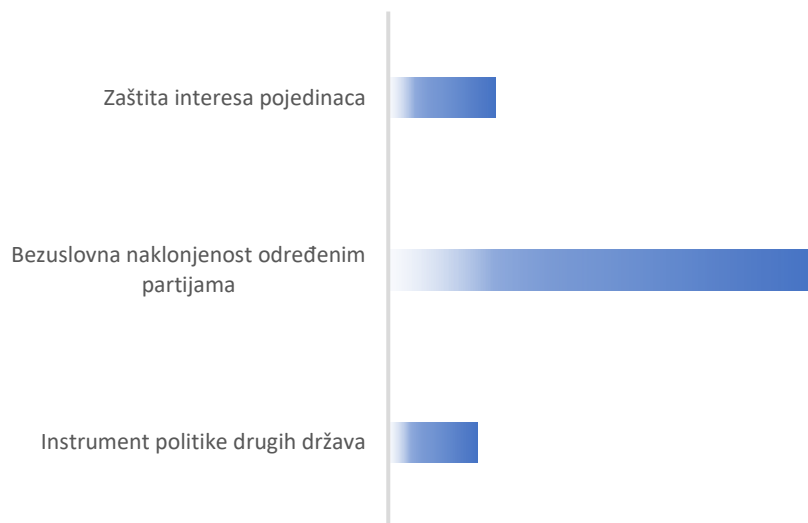
Manjinski narodi u Parlamentu i političkom životu

Najveći dio anketiranih lica apsolutno podržava organizovano političko djelovanje manjinskih naroda i afirmativnu akciju koja pruža mogućnost dobijanja poslaničkog mjesta po povlašćenim uslovima (62,9%). Bez stava po ovom pitanju je 20% anketiranih, dok je 17,1% izrazilo negativan stav.

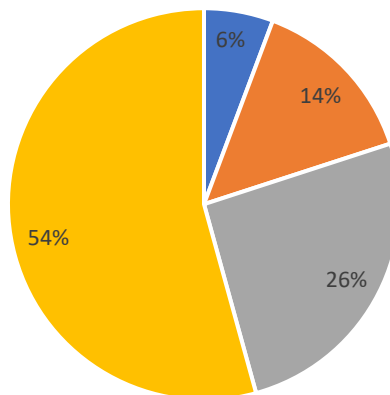
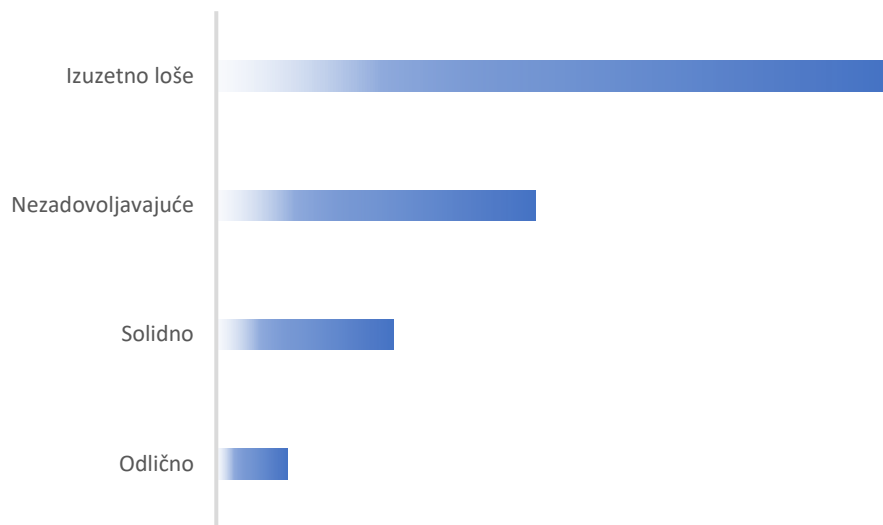
■ Apsolutno ■ Nijesam sigurna/n ■ Ne podržavam

Građani koji su se negativno odredili prema afirmativnoj akciji za partije manjinskih naroda kao glavni razlog navode безусловnu naklonjenost određenim političkim subjektima (68,5%), dok 17,1% anketiranih smatra da politički predstavnici manjinskih naroda stavljaju lične interese i privilegije ispred interesa naroda za čije se interese zalažu.

- Instrument politike drugih država
- Bezuslovna naklonjenost određenim partijama
- Zaštita interesa pojedinaca

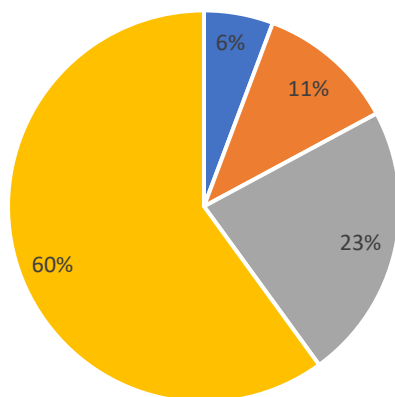
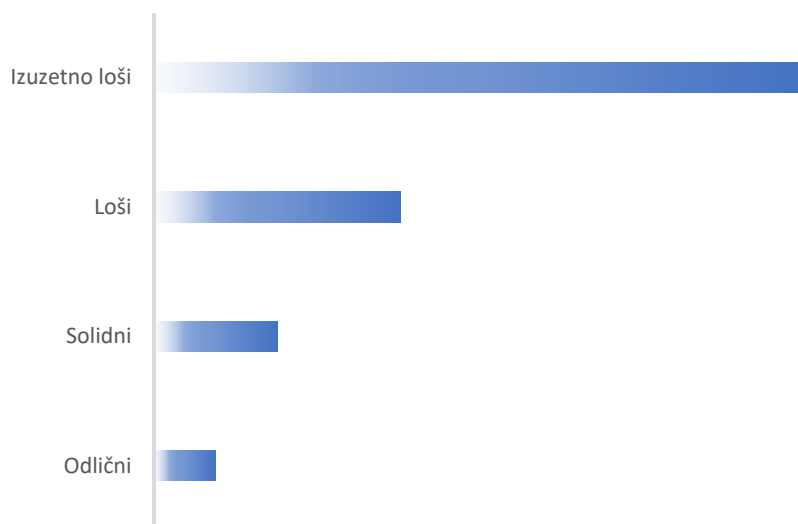
Najveći udio anketiranih smatra da politički predstavnici manjinskih naroda proizvode izuzetno loš rezultat (54,2%), dok je udio koji smatra da je politički proizvod predstavnika nezadovoljavajuć 25,7%. Svega 6% anketiranih je ocijenilo rad političkih predstavnika manjinskih naroda kao odličan, a 14,2% kao solidan.

■ Odlično ■ Solidno ■ Nezadovoljavajuće ■ Izuzetno loše

Percepcija stanja u sredinama manjinskih naroda

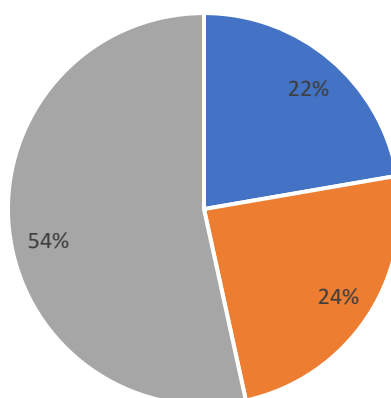
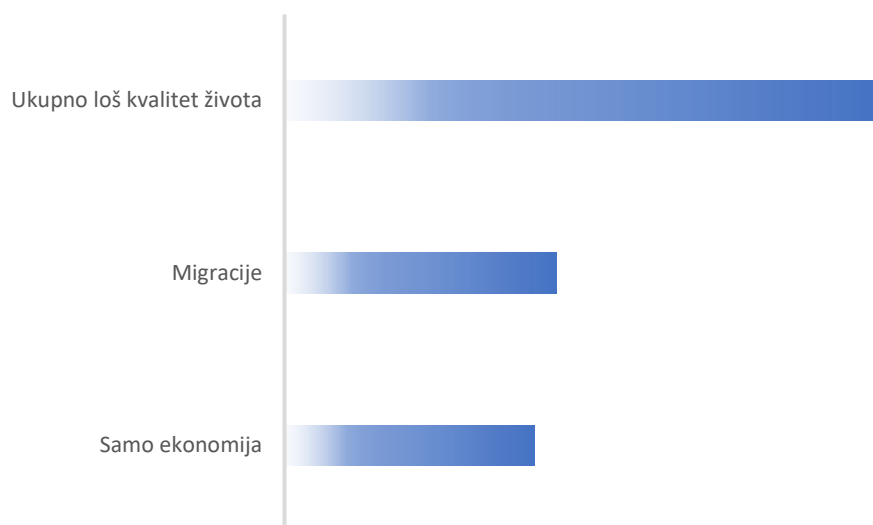
Generalna percepcija anketiranih lica ukazuje na izuzetno loše stanje u sredinama u kojim adominantno žive manjinski narodi (60%), dok je 22,8% odgovorilo da smatra da je stanje u tim sredinama loše. Da je stanje solidno ocjenjuje 11,4% anketiranih, a odlično 5,7%.

■ Odlični ■ Solidni ■ Loši ■ Izuzetno loši

Ključni problemi sredina u kojima žive manjinski narodi

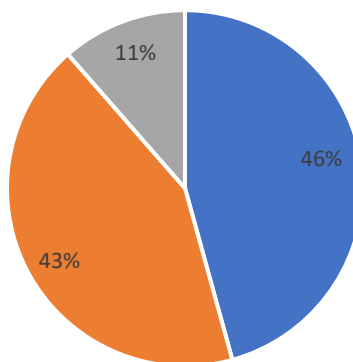
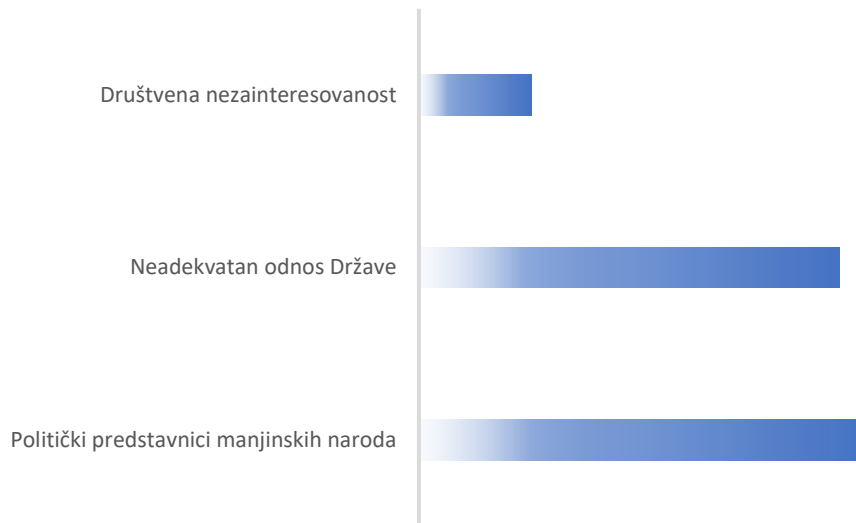
Najveći broj anketiranih lica smatra da je generalno loš kvalitet života glavni uzročnik problema koji karakterišu sredine u kojima dominantno žive manjinski narodi (53,4%). Da je isključivo ekonomija problem smatra 22,3% anketiranih dok 24% kao ključan problem vidi unutrašnje i vanjske migracije stanovništva.

■ Samo ekonomija ■ Migracije ■ Ukupno loš kvalitet života

Odgovornost za ključne probleme sredina u kojima žive manjinski narodi

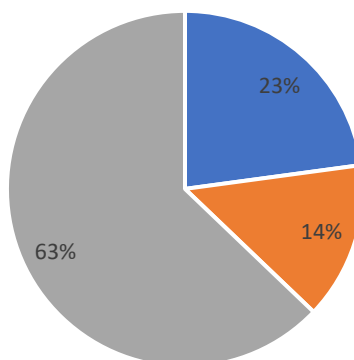
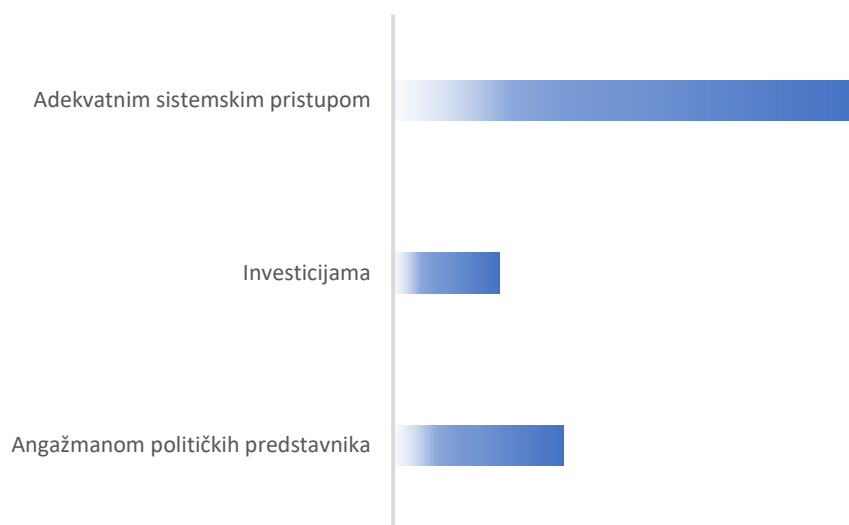
Odgovornost je prema anketiranim licima podijeljena između političkih predstavnika manjinskih naroda (45,7%) i neadekvatnog odnosa Države prema sredinama (42,9%) iako se ova dva odgovora mogu dovesti u blisku relaciju. Svega 11,4% anketiranih smatra da je odgovornost dominantno na društvu koje ne pokazuje senzibilitet prema regionalnom razvoju Države.

- Politički predstavnici manjinskih naroda
- Neadekvatan odnos Države
- Društvena nezainteresovanost

Formula razvoja sredina u kojima žive manjinski narodi

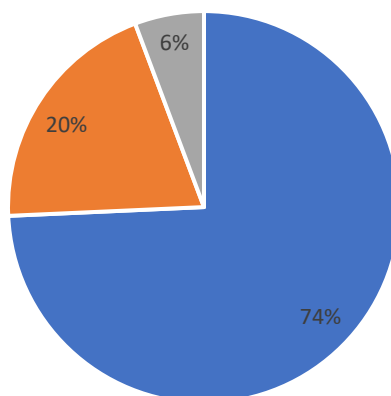
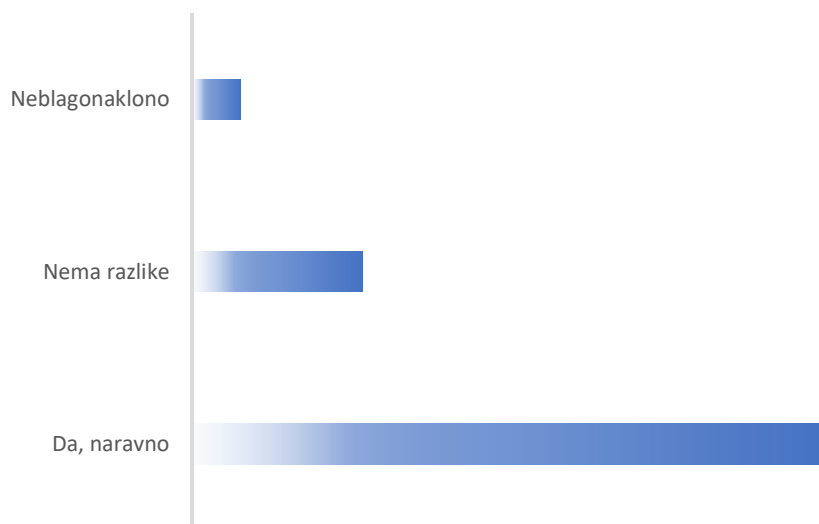
Anketirana lica su dominantno izrazila stav da je neophodan multisistemski i multisektorski pristup kao je u pitanju razvoj sredina u kojima žive manjinski narodi (62,9%), dok 22,9% anketiranih smatra da isključivo političkim zalaganjem predstavnika manjinskih naroda ili isključivo investicijama u te sredine (14,3%)

- Angažmanom političkih predstavnika
- Investicijama
- Adekvatnim sistemskim pristupom

Manjinski narodio kao rukovodioci

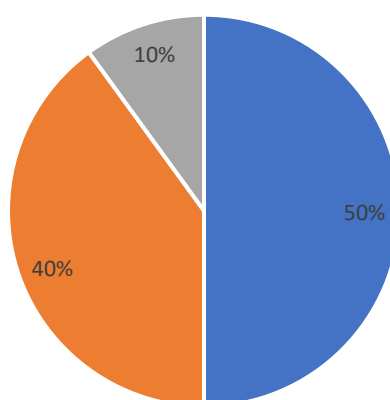
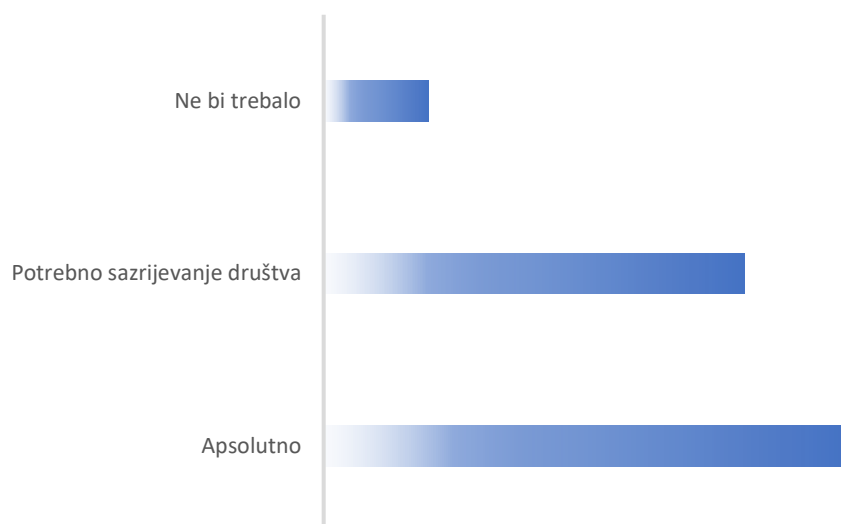
Udio anketiranih lica koji nemaju ništa protiv rukovodioca koji pripada manjinskim narodima ukoliko to lice ispunjava stručne i lične karakteristike koji su odgovarajući je 74,3%, dok 20% pitanje nacionalne pripadnosti uopšte i ne percipira kao relevantno kada je u pitanju posao i obaveze. Neblagonaklon odnos po ovom pitanju ima 5,7% anketiranih lica

■ Da, naravno ■ Nema razlike ■ Neblagonaklono

Premijer/Predsjednik iz redova manjinskih naroda

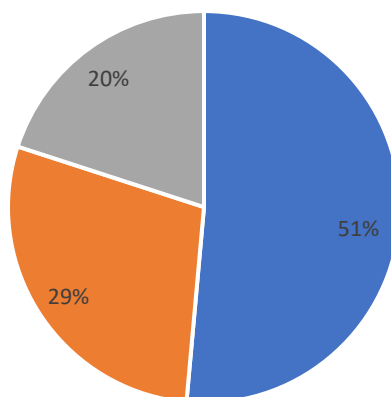
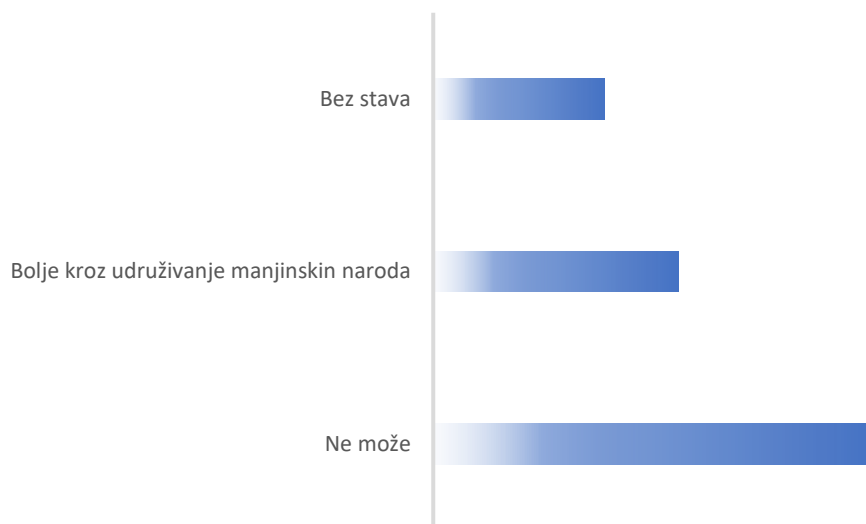
Činjenicu da premijer ili predsjednik Crne Gore bude iz redova manjinskih naroda apsolutno podržava 50% anketiranih, a 40% smatra da je društvu u cjelosti potrebno sazrijevanje i dodatno razvijanje u smjeru građanske profilacije kako bi isto bilo spremno za to. Tezu da premijer ili predsjednik ne bi trebali da budu pripadnici manjinskih naroda ne podržava 10% anketiranih lica.

■ Apsolutno ■ Potrebno sazrijevanje društva ■ Ne bi trebalo

Građansko vs Nacionalno djelovanje

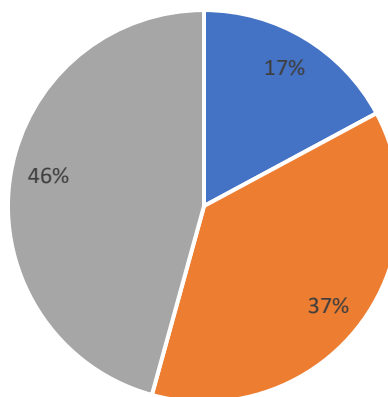
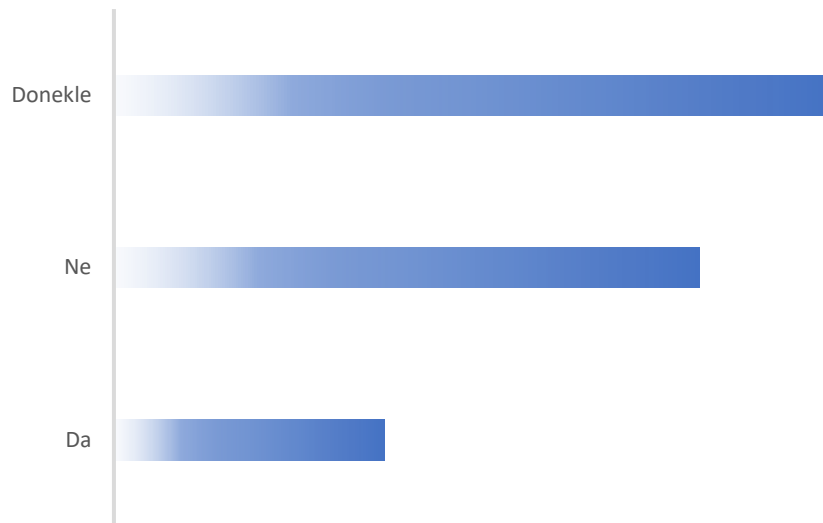
Na pitanje da li djelovanje manjinskih naroda kroz građanske liste/gr građanske partije/civilni sektor može na bilo koji način ugroziti borbu za položaj manjinskih naroda i pomjeri fokus, najveći broj anketiranih je odgovorilo odrično (51,4%), dok 28% smatra udruživanje kroz nacionalne savjete/organizacije/partije kao optimalan način borbe za prava manjinskih naroda. Bez jasnog stava na ovu temu je 20% anketiranih lica.

■ Ne može ■ Bolje kroz udruživanje manjinskih naroda ■ Bez stava

Percepcija o diskriminaciji

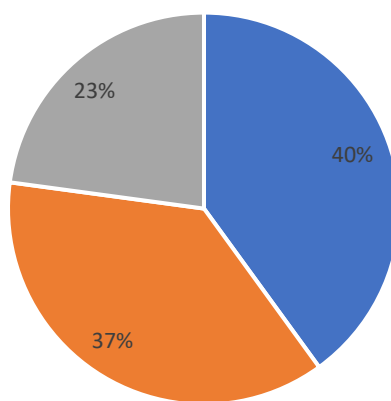
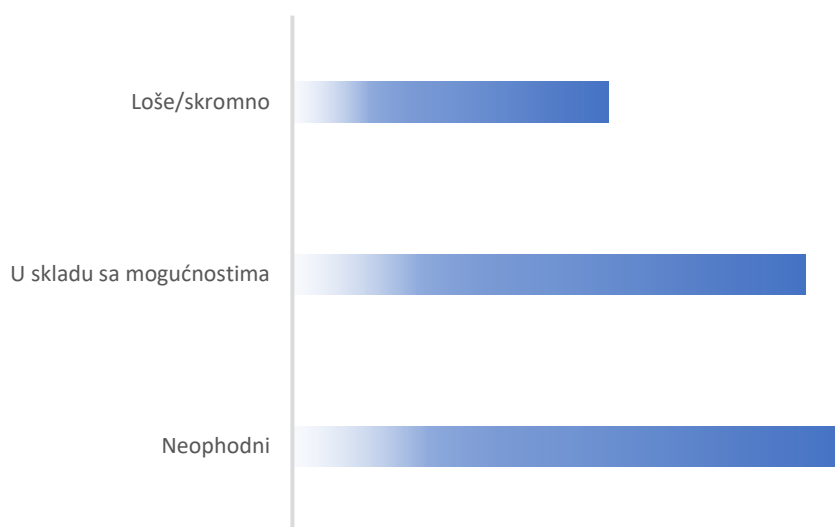
Među anketiranim licima vlada stav da su pripadnici manjinskih naroda donekle diskriminirani, u zavisnosti od toga o kojim manjinskim narodima se radi (recimo Romi i Egipćani) što je teza koju podržava 45,7% anketiranih. Da pripadnici manjinskih naroda nijesu diskriminirani smatra 37,1% anketiranih lica, dok 17,1% smatra da su pripadnici manjinskih naroda generalno diskriminirana kategorija građana.

■ Da ■ Ne ■ Donekle

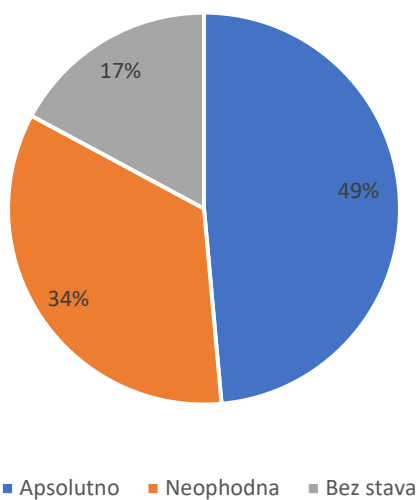
Civilni sektor i manjinski narodi

Od ukupnog broja anketiranih lica, 40% smatra da je prisustvo civilnog sektora kao potpora/korektiv kod donosioca odluka i društvenih kretanja neophodan u borbi za prava manjinskih naroda i jačanju društvene svijesti o ljudskim pravima u cjelosti. Da je djelovanje civilnog sektora ide u skladu sa mogućnostima smatra 37,1% anketiranih, dok 22,9% rad civilnog sektora u ovom oblasti karakteriše kao skromno ili loše.

■ Neophodni ■ U skladu sa mogućnostima ■ Loše/skromno

Većina anketiranih cijeni da je apsolutno potrebna aktivnija participacija predstavnika manjinskih naroda kroz nevladin oblik djelovanja (48,6%), jer vjeruju da bi na taj način revnosnije štitili prava manjinskih naroda od političkih predstavnika. Da je njihov angažman kroz civilni sektor neophodan smatra 34,3% anketiranih, a 17,1 nema jasan stav po ovom pitanju.

Zaključak

Sprovedena analiza na bazi odabranog uzorka sugeriše da većinski dio populacije, posebno u većim sredinama koje karakteriše suživot više naroda nema negativne stavove u vezi pripadnika manjinskih naroda. Prisutna je percepcija o diskriminaciji određenih manjinskih naroda, kao što su Romi i Egipćani, ali i opšti stav da Crna Gora generalno nije podneblje u kojem se vrši diskriminacija po osnovu pripadnosti bilo kojem narodu ili vjeri. Ohrabruju stavovi o razumijevanju neophodnosti da se pripadnici manjinskih naroda bore za svoj status i sredine u kojima dominiraju, ali je evidentirana negativna percepcija o njihovim političkim predstavnicima.